

פסק דין ההטרדה המינית של עופר גלזר – היבטים חיוביים

אין דבר חיובי בהטרדה תוקפנית, פולשנית ומכוערת של שתי נשים אשר נפגעו ממנה רגשית ואיבדו בגינה שלוות נפש ושמחת חיים. גם הרשעה פלילית, לכשעצמה, כל הרשעה, היא בעיקר חמורה ומצערת ולא דווקא משמחת. ואולם להרשעתו של עופר גלזר בהטרדה מינית היבטים חיוביים לא מעטים. הראשון והמובהק בהם הוא עצם העובדה שכל הכסף שבעולם, ועורכי הדין המפולפלים שיש בכוחו לקנות (יהושוע רזניק, אלא מה...) לא הצליח להטות כאן את הדין. עובדה זו, שאיננה, לצערנו, מובנת מאליה, נחגגה על ידי רבים, בכל שכבות הציבור, והולידה הקלה גדולה ואנחת רווחה. בטרם אצביע על מספר נקודות חיוביות נוספות, מן הראוי לציין כי מבחינה משפטית צרופה היה זה מקרה קל ופשוט לניתוח ולהכרעה; open and shut case.

בשתי הזדמנויות נפרדות, בשני הקשרים שונים, גלזר תקף מינית שתי נשים שעמן בא במגע עסקי: האחת היתה שוכרת של דירה בבעלותו באילת, והשניה אחות אשר סעדה את רעייתו לאחר ניתוח. בשני המקרים גלזר נגע בגופיהן של הנשים ואחז בהם (במותניים, בשדיים) שוב ושוב ללא הסכמתן ועל אף התנגדותן. הוא התחכך בהן, ליטף (למשל את העורף), דרך על כפות רגליהן באופן אינטימי, נצמד אליהן מאחור ומקדימה, הופיע בפניהן בתחתונים כשאיבר מינו בזיקפה, והרבה להציע להן הצעות מיניות ולהתייחס אל מיניותן, כל זאת למרות דחיותיהן השבות ונשנות. (הביטויים בהם השתמש שוב ושוב כללו פנינים כמו "אני יודע שאת רוצה אותי, לא יכול להיות שאת לא רוצה אותי, בואי נעשה את זה", "כדאי לך מאהב" ו"אני רוצה חלב אם"). במילים פשוטות, הוא ביצע בכל אחת מן המתלוננות הטרדה מינית ברורה ומובהקת משלושה סוגים: הצעות מיניות חוזרות ונשנות אחרי שהובהר לו שהצעותיו אינן רצויות לנמענות; התייחסויות חוזרות ונשנות למיניותן של הנשים, לאחר שהבהירו לו שהתייחסויותיו אינן רצויות להן; פעולות לשם גירוי מיני, תוך שימוש בלתי מוסכם בנוכחותן של הנשים (זוהי הטרדה מינית שהיא גם "מעשה מגונה" על פי חוק העונשין. התנהגות זו היתה אסורה מאז ומעולם, עוד בטרם הקמת המדינה, והחוק למניעת הטרדה מינית רק הבהיר כי בנוסף להיותה "מעשה מגונה", היא בבחינת "הטרדה מינית", כלומר: היא מהווה פגיעה בכבודן של נשים ובזכותן לשוויון זכויות חברתי, ולא רק "גועל נפש" מנקודת מבט מוסרנית, כפי שקובע חוק העונשין מקדמת דנא. מעניין לציין כי ל"ליבראליים" רבים לא מפריע האיסור הפלילי הותיק על "גועל נפש" מוסרני, בעוד שהאיסור על אותם מעשים עצמם לשם הגנה על כבוד האדם – ועל כבוד האישה בפרט, מקומם אותם עד טירוף).

זאת ועוד: כל אחת מן המתלוננות על ההטרדות המיניות דיווחה עליהן בזמן אמת לאנשים נוספים, אשר יכלו להעיד על סערת הנפש שלהן, על הבכי והמצוקה הרגשית, ועל תגובות קשות נוספות (כמו בחילה, תחושת דחייה מכל קרבה, חרדה, ואי יכולת להשאר לבד). העדים (חבר ואם אצל האחת, בן זוג נשוי אצל השניה) גם השתתפו בפועל במגעייהן של המתלוננות עם גלזר לאחר ההטרדות (כמו שיחות טלפון) ולכן היו עדים לתגובותיהן למגעים אלה; תגובותיהן חזקו את עדויות המתלוננות (תגובותיהן אישרו את טענות המתלוננות ולא נשמעו כתגובות של אדם חף מפשע שאינו מבין על מה מדברים איתו). שתי הנשים התלוננו על ההטרדות בסמוך לאירועים, ולכן זכרו את הדברים בפרוטרוט, ויכלו להציע לבית המשפט תאור מדויק ומלא של ההתרחשויות. גלזר, לעומתן, לא הציג כל גרסה שכנגד, וטענתו היחידה היתה כי לא היו דברים מעולם וכי הנשים נטפלות עליו ומעלילות עליו עלילות שווא בדיוניות. (עוד טען כנגד שתיהן כי הן מנסות לסחוט אותו ולהנות מממונו, טענות שווא שלא הסתמכו על כל קשר למציאות, כפי שקבע בית המשפט). בנוסף לכל אלה, גם האחות אשר החליפה את האחות המתלוננת במשמרת אצל אשתו של גלזר דיווחה, כשנשאלה על ידי המשטרה, על נסיון דומה להטרדה מצדו של גלזר (הוא דרך על אצבעות רגליה בניסיון לגרותה לתגובה מינית, ואולם היא "הביטה בו במבט רצחני", שידרה שלא יעז להתעסק אתה, והוא נסוג והרפה). לעומת זאת, עדים מטעמו, שיכלו לכאורה לגבות את דבריו של הנתבע לא הובאו על ידי ההגנה, והמנעות זו החלישה את גירסת ההגנה וחיזקה את

התביעה נגד גלזר. בקיצור: שני המקרים בהם הואשם גלזר והורשע בהטרדה מינית אינם מצריכים דמיון משפטי מפותח, אלא הם נופלים בקלות רבה בגדר האיסור החוקי, ואף בגדר האיסור העונשי כפי שהיה קיים לפני חקיקתו של החוק למניעת הטרדה מינית.

אז מה חיובי? מספר דברים.

למחרת היום בו הוטרה האחות על ידי גלזר, היא חשה בחילה, גועל, דחיה וחוסר יכולת לתפקד כהלכה. לבסוף התקשרה לאישה, וסיפרה לו את שעבר עליה בביתו של גלזר. אישה של האחות, שאיננו יועץ משפטי ואף לא פמיניסטי מקצועי (הוא היה הרופא המרדים שהרדים את אשת המטריד) זיהה מייד כי אישתו עברה הטרדה מינית. עקב כך פנו בני הזוג מייד לגוף העוסק בייעוץ לנפגעות הטרדה מינית, ובדרך זו למדו כי החוק למניעת הטרדה מינית פותח בפני המוטרת אפשרויות שונות, לרבות תלונה במשטרה ותביעה אזרחית. על סמך מידע זה בחרה האחות להגיש תלונה במשטרה, וזו הובילה למתן עדותה, להגשת התביעה ולהרשעה. אז מה חיובי? שאדם מן השורה שומע את תיאור הדברים ומבין מיד שמה שאישתו מתארת הוא הטרדה מינית. עד לפני שנים ספורות בלבד יש להניח שהזיהוי המושגי לא היה עולה בדעתו. הוא היה בודאי חושב שלאישתו ארע דבר שלילי, ואולם לא היה יודע לתת לו שם, ולא היה יודע שמדובר בתופעה חברתית חמורה ונפוצה, שאסורה על פי חוק. בהעדר ידיעה כזו, יתכן מאוד שהיה מאשים את אישתו כי היא ממציאה את הדברים, כי היא מגזימה, מוציאה מפרופורציה, או שהביאה את הדברים על עצמה בהתנהגות לא צנועה ולא ראויה. כל התגובות הללו היו מנת חלקן של מרבית הנשים אשר העזו לומר מילה על התרחשויות כמו אלה שתוארו קודם, ולכן מרבית הנשים בחרו, כמובן, לא לומר דבר, ולשמור את הדברים לעצמן. בחירה זו פגעה בהן, שכן נאלצו להדחיק ולכבוש, ואיפשרה למטרידים להמשיך ולהטריד באין חשש. גם כיום ישנם עדיין רבים בציבור אשר מגיבים כשם שמקובל היה טרם החוק; נורמות חברתיות אינן משתנות בן לילה. ואולם בן זוגה של האחות ידע כי אשתו סבלה מהטרדה מינית, ולכן לא חשב להאשים את הקורבן בנזק שנעשה לה, אלא הבין מיד שאישתו זקוקה לתמיכה, וכי היא זכאית לסעד משפטי. זוהי התקדמות חברתית מרשימה ואף מרגשת.

יחסה של השופטת הדסי-הרמן מבית משפט השלום בתל אביב אל המתלוננות, אל עדויותיהן, אמינותן ומהימנותן אף הוא היבט חיובי מאוד של הפרשה. עשרות שנים מראות משפטניות פמיניסטיות כי שופטים (ושופטות) בארץ, כמו במרבית המקומות בעולם, נוטים לפקפק באמינותן של מתלוננות על פגיעות מיניות, לפשפש בציציות דבריהן, להפעיל נגדן חזקות שונות ולפרש כל דבר שאמרו או לא אמרו - נגדן. כל זאת מתוך הנחה בסיסית כי נשים משקריות, ובמיוחד כאשר הן מתלוננות על תקיפות מיניות. נשים המעזות להתלונן על תקיפות מיניות נחשדו מאז ומעולם בהעללה, בפריצות, בסחטנות, בכך שהביאו את הדברים על עצמן ובכך שהן מבקשות לעצמן טובות הנאה כאלה ואחרות. לכל החשדות הללו אין שחר, ולא קשר למציאות. ישנן, כמובן, נשים אשר בודות דברים מליבן מטעמים שונים. ואולם נשים אלה הן מיעוט מבוטל מבין כלל המתלוננות על תקיפות מיניות - ממש כשם שבכל תחום משפטי יש מי שמנסים לנצל לרעה את הכוח שמציעה מערכת האכיפה. אחת הטענות הנפוצות בהן השתמשו שופטים לבטל עדויות של נשים נפגעות תקיפה מינית היתה תמיד כי כבשו את הדברים ולא התלוננו מיד. טענת השופטים היתה כי אישה שלא הגישה תלונה מיד, אלא חיכתה ימים, שבועות או חודשים - בודאי בדתה את הדברים מלבה. זאת, למרות שמחקרים מראים ללא צל של ספק שדווקא במקרים של תקיפות מיניות, נשים נוהגות להסתגר, להשתתק, להאלם דום, לשמור את הדברים בליבן עת ארוכה, להתכחש להם, לנסות למחות את זכרם. נשים נוטות להתבייש, לחוש אשמות (גם כשאין לכך כל הצדקה), לנסות להקטין את מימדי האירוע, ולפחד מתגובת הסובבים אותן (שמה יאשימו אותן ב"הזמנת" התקיפה המינית). משום כל הסיבות הללו, נשים ממעטות מאוד להתלונן מיד בסמוך לתקיפה מינית, ולרוב, אם הן מגישות תלונה (דבר נדיר, גם כיום), אזי הדבר קורה עת ארוכה לאחר ההתרחשות, לאחר שהן התחזקו, שקלו, ונעזרו על ידי סביבה תומכת ומסייעת. ואולם גם כיום, כשכל הדברים הללו ידועים, בדוקים ומפורסמים, עדיין ממשיכים

שופטים לא מעטים לאחוז בדעות הקדומות, והדברים מוכרים לציבור מהקשרים של אונס. והנה, לעומת כל אלה, השופטת הדסי-הרמן אינה מהססת, וקובעת חד משמעית כי גרסאות המתלוננות אמינות לחלוטין, וזאת למרות שאחת מהן (הדיירת) התמהמהה ולא הגישה את תלונתה מיד. היא אינה מגמגמת, אינה מצטדקת, אינה מרחיקה את עצמה מן המתלוננת (כפי שלמרבה הצער יש ששופטות עושות), ונוקטת עמדה ברורה, חד משמעית, שאינה מותירה מקום לאי הבנה. משום חשיבות הגישה, אצטט מעט מדברי השופטת ביחס לעדותה של המתלוננת הדיירת:

"משתי הגרסאות שבפני, זו של הנאשם וזו של י., אני מאמצת בשתי ידי את גרסת י. עדותה של י. אמינה ומהימנה, על כל תו ותג שבה והיא נתמכת, במלואה, בעדותו של ארז [החבר של י.] אשר דבריו שקולים, מדודים, ומשדרים מהימנות. שני העדים גם יחד אינם מכבירים מילים, משתדלים לדבוק בעובדות, לא להוסיף ולא לחדד דבר, מה שלא ניתן לומר על הנאשם אשר גרסת נסיון הסחיטה היא, כמעט, גרסתו היחידה.

י. כובשת עדותה משך מספר חודשים, ועל סמך נתון זה מבקשת ההגנה לקבוע כי מדובר בתלונת סרק, במי שבזמן אמת היתה סבורה כי אין לה על מה להתלונן, שהרי בשל "סתם חיבוק" אין מגישים תלונה.

למשמע טיעון זה נוצר הרושם כי דברי י., בעדותה, לא נשמעו ולא נקלטו על ידי ההגנה, ולא אוסיף.

לכאורה יש בכבישת עדותה כדי לפגוע במהימנות גרסתה, להצביע על כוונתה לנצל את המצב שנוצר עת ששמעה על תלונתה של האחות ולמלא כיסיה בכספים לא לה, כנטען פעם אחר פעם.

אכן, ככלל, הכובש עדותו חשוד על דבר אמיתותה. ברם, כבישת עדות זו של קורבנות בעבירות מין הינה תופעה מוכרת וידועה, גם בפסיקה.

מן המפורסמות היא כי רגשות שונים כמו פחד, בושה ומבוכה עוצרים, לא אחת, את קרבן העבירה מלהתלונן על המוצאות אותו מיד לאחר המעשה. על כך, על פי הפסיקה, במקרים רבים אין בתלונה מאוחרת כדי לפגום במהימנות עדותו של הקורבן ובלבד שיש בפיו הסבר מניח את הדעת בדבר סיבת שתיתקנו ותשובה לשאלה על שום מה ולמה החליט לפתוח סגור ליבו ולחשוף את שאירע לו דווקא בעיתוי מסויים.

במקרה דנן, הסברה של י. ברור, אמין ענייני ומשכנע: בראשית האמינה לנאשם כי טעה, כי היה בלחץ ערב חתונתו הממשמשת ובאה, בקשה לסלוח לו, ואילו על עצמה כעסה על שלא הגיבה בדרך אחרת. כשלמדה על תגובתו לתלונת האחות חשה פגועה והיא החליטה ללכת אחר צו מצפונה ולומר דברה, גם לאחר שהבינה כי לא קלה תהא הדרך. ...

סוף דבר: במקרה דנן משקלן של הראיות אותן ניתן לזקוף לחובת הנאשם כבר ורב והן מצביעות על אשמתו, באופן ברור ומבורר, עד כי לא נותר ספק סביר בכוונותיו ובמעשיו. המעשים שמבצע הנאשם בי., כל אחד לחוד ועל אחת כמה וכמה, בהצטרפם זה לזה, הינם מעשים מגונים המבוצעים בגופו של האחר ללא הסכמתו, תוך ביזויו ולצורך קבלת סיפוק מיני. אין ספק כי על רקע המעשים, הדברים הנאמרים לי., אם בנושא המאהב ואם הדרישה ל"נשיקה אחת" הנם בבחינת הטרדה מינית ועל כן אני מרשיעה את הנאשם במיחוס לו באישום הראשון" (עמודים 703-700).

"נקודה חיובית" נוספת. פסק הדין מפורט ומדוייק, ומביא בפני הציבור דיווח מהימן על תגובותיהן של שתי נשים ישראליות להטרדות מיניות שכיחות וטיפוסיות. במובן זה, פסק הדין הוא טקסט לימודי מצויין, שניתן לעשות בו שימוש כדי להבין וללמוד איך מגיבות נשים "סבירות", "מן הישוב" להטרדות, ולכן – כיצד לפרש תגובות של נשים, וכיצד להתייחס אליהן.

אף ששתי המתלוננות הן נשים עובדות, אסרטיביות, חזקות (חזקות מספיק כדי להגיש תלונה במשטרה ולעמוד בהליך משפטי ממושך, כואב ופולשני!), שתיהן נפגעו עד עמקי נשמתן מהטרדותיו של גלזר. אף שהאחת אם לילדים והשניה חיה עם חבר (כלומר אינן ילדות תמימות בנות 14), שתיהן נפגעו קשות מן הקרבה הפיזית הלא רצויה, מן הנגיעות בגופן ומן ההצעות ה"אינטימיות" הפולשניות. שתיהן חשו מושפלות, מאויימות, מחוללות, נפלושות. שתיהן חשו בושה, פחד, גועל. ושתיהן נתקפו שיתוק, שמנע מהן, בזמן ההתרחשויות, לעזוב את המקום, לסטור למטריד, או לעשות פעולה שמקובל לצפות מאישה שתעשה בנסיבות כאלה. שתיהן קפאו, התביישו, לא האמינו שזה קורה להן, חסו על המטריד, ניסו להתנהג ב"מהוגנות" ובמקצועיות, ולכן לא עזבו את המקום ולא עמדו בתקיפות על זכויותיהן ועל כבודן. שתיהן חשו אשמות מאוד על התנהגותן זו, והביעו רגשות של אכזבה מעצמן. ("במהלך כל הסיטואציה המתוארת חשה [הדיירת] לחץ בלתי פוסק ולשאלה מדוע לא קמה ויצאה מהחדר היא עונה "לא יודעת. זאת אחת הסיבות שאני כועסת על עצמי, שלא הלכתי, שלא הרמתי ברך כשהוא חיבק אותי, שלא נתתי לו סטירה כשהוא התקרב אלי. אין לי מושג, לא יודעת למה, זה אחד הדברים שאני כועסת על עצמי. למה אני לא יודעת". עמ' 696).

לא הדיירת ולא האחות אינן "קורבנות" במובן של "חלשות", "חסרות ישע", "מסכנות". ההיפך הוא הנכון: התנהגותן בהגשת התלונה ובעמידה בהליך המשפטי העידה על חוסן נפשי, ערכי ומוסרי, יכולת עמידה, וכבוד עצמי. ואולם נשים רבות מאוד, ככל הנראה מרבית הנשים, וגם החזקות והאסרטיביות שבהן, כאשר הן נופלות קורבן לתקיפה מינית מכל סוג, מגיבות בזעזוע עמוק, שיתוק, קיפאון, אלם – ואחר כך האשמה עצמית כאובה. זוהי התגובה הנורמאלית והנפוצה, בארץ כמו בשאר חלקי העולם. ניתן להסביר זאת בחינוך רב דורות של ציבור הנשים לפסיביות, להתחשבות ברגשות הזולת, למבוכה ולביישנות, ולהעדר נסיון בפעילות תוקפנית כמו סטירה או בעיטה. בין כך ובין כך – מרבית הנשים המותקפות מינית נחרדות, קופאות, וחשות אשמות. עובדה.

מן הראוי להכין נשים לקראת מצבים כאלה, כדי שתוכלנה להפגע מהם פחות, להגיב ביתר תקיפות, ולחסוך לעצמן האשמה עצמית. ואולם בפועל, במציאות הקיימת, תגובותיהן של שתי המתלוננות משקפות היטב את הנורמה. חשוב לשמוע זאת, להקשיב ולהבין, שכן בשונה מטענות שוביניסטיות סטראוטיפיות, התנהגויות כשל המתלוננות אינן מעידות על כך שהן "רצו את זה", "הזמינו את זה", "נהנו מזה", "רצו עוד". בדומה, בשונה מטענות "פוסט פמיניסטיות" למיניהן, מרבית הנשים אינן יכולות "לנפנף" מטרידים מעליהן, "כאילו כלום", והן בהחלט זקוקות לכלי המשפטי שיאפשר להן להשיב את כבודן העצמי לאחר מעשה. נשים המגיבות בזעזוע מלווה בשיתוק אינן חלשות ואינן צריכות להתבייש בכך – הן פשוט ממש כמו כולן, ותגובותיהן אינן מעידות על שום דבר שלילי או פגום בהן. אין לשפוט אותן על תגובות כאלה, אין להאשימן ואין לחשוך בהן. יש להכיר את המציאות המצערת לגבי תגובות טיפוסיות של נשים לתקיפות מיניות, ולעשות כל שביכולתנו שנשים לא תוטרדנה, שתוכלנה להתלונן על הטרדות, ושהטיפול המשפטי במטרידים יהיה יעיל כשם שהיה במקרה הנדון.

נקודה חיובית נוספת היא הסולידריות הבין-נשית שפסק הדין מתאר. וכך מתאר פסק הדין את החלטתה של הדיירת להתלונן במשטרה על הטרדתה המינית על ידי גלזר:

"היא ביקשה לראות באירוע מקרה חד פעמי, ייחסה את שאירע ללחץ בו עמד הנאשם לפני החתונה, ביקשה לסגור פרק זה בחייה ועל כך לא התכוונה להגיש תלונה. כשהתפרסם סיפורה של האחות בעיתונים, אמה הפנתה את תשומת לבה

לכתוב, וכל הפצע נפתח מחדש. בנוסף, "נורא הרגיזו אותי התגובות שלו: "מעלילים עלי"."

בשלב זה גמלה בליבה ההחלטה ללכת למשטרה, לתת עדות שתהווה תמיכה לתלונת האחות "עדות אופי לרעתו, אני הייתי בסיטואציה שיכולה לעזור פה במקרה של מילה שלו נגד מילה שלה". במשטרה הוסבר לה כי אם היא באמת ובתמים מתכוונת לעזור אז הדרך הנכונה היא הגשת תלונה. היא היססה, התייעצה עם אמה וגם עם ארז, הם הקשיבו לה, תמכו בה אך לא נקטו עמדה, השאירו בידה את ההחלטה ולבסוף החליטה להגיש תלונה. "זה היה המניע שלי שאם אני לא עושה את זה אני ארגיש לא טוב. ואם המטרה הראשונית שלי הייתה לבוא ולעזור לבחורה או באמת לתת איזשהו משקל זה מה שחשוב לי.. " (עמ' 698).

נשים רבות הסובלות הטרדה מינית או כל תקיפה מינית אחרת, מעדיפות לא להחשף, לא לעמוד בפני הציבור, לא להחשד ולהשפט על ידי ספקנים המטילים ספק בתלונות של נשים נגד גברים, ולא לסבול מפלישה מציצנית (פורנוגרפית) אל תוך פרטיותן. ואולם עמידה מנגד כזו מגוננת על המטריד, ומאפשרת לו להמשיך ולהטרוד נשים נוספות. זאת ועוד, שתיקה כזו הופכת את האישה המותקפת לקורבן, שכן בשתיקתה היא משתפת פעולה עם התוקפן וכנגד עצמה. תלונה היא, לכן, כלי חשוב של האישה המוטרדת להעצמה וריפוי, כמו גם גילוי אחריות כלפי כלל ציבור הנשים. במקרים מסויימים, כמו זה של הדיירת, הגשת תלונה היא, מעבר לכל אלה, גם תמיכה אמיצה באישה אחרת, המנסה לעמוד על כבודה העצמי ועל זכויותיה החברתיות והמשפטיות. תלונה יחידה חשובה תמיד להכפשות מצד הנאשם, ובמקרים רבים הוא מצליח לעורר ספק בלב השומעים, לרבות בית המשפט. תלונה יחידה יוצרת סיטואציה של "מילה שלה מול מילה שלו", שהיא קשה מאוד למתלוננת. ואולם כאשר אישה נוספת מחליטה להגיש תלונה ולחשוף הטרדה נוספת של הנאשם, משתנה המאזן, ועתה המילה שלו מתמודדת עם שתי מילים של שתי נשים. הצטרפותה של מתלוננת שניה יכולה לתקף ולגבות את תלונתה של מתלוננת ראשונה, בין במישור המשפטי ובין במישור הפסיכולוגי. התנהגות כשל הדיירת מבטאה עצמה רבה, והיא גילוי מרשים של סולידריות נשית. זו דרך משמעותית ביותר שנשים יכולות להשתמש בחוק למניעת הטרדה מינית כדי לגבות זו את זו ולנהל מאבקים משותפים כנגד מי שמטרידים נשים באופן סידרתי וממררים את חייהן.

ולסיום, מילה על תביעות אזרחיות שניתן להגיש בעקבות הרשעות פליליות. החוק למניעת הטרדה מינית מאפשר לאישה שהוטרדה (וכמובן גם לגבר שהוטרד) לפנות למשטרה לשם פתיחתו של הליך פלילי, ו/או להגיש תביעה אזרחית לפיצוי בגין הנזק שגרמה ההטרדה. (מסלול שלישי, שהוא רלבנטי כאשר ההטרדה התרחשה במקום עבודה, הוא פניה למעביד לשם בירור התלונה וטיפול בה. מעביד שלא פעל כהלכה - ניתן לתבוע בבית דין לעבודה). לגבי תביעת אזרחית לפיצוי, החוק למניעת הטרדה מינית קובע כי גם אם המתלוננת אינה יכולה להראות נזק מעבר לעצם ההטרדה (נזק כמו אבדן ימי עבודה, בעיות בריאות), הרי שעצם ההטרדה מוכרת כנזק שנגרם למוטרדת. בגין נזק זה, המוטרדת זכאית לפיצוי חקוק. כל שעליה לעשות כדי לקבל את הפיצוי הזה הוא להוכיח כי הוטרדה. הטרדה גורמת נזק, ולכן היא מחייבת פיצוי. בנוסף, מתלוננת שכן רוצה ויכולה להוכיח שנגרם לה נזק מעבר לעצם ההטרדה (כמו אבדן הכנסה או הוצאות על טיפול נפשי), רשאית לדרוש פיצוי עבור הנזק הנוסף.

הטרדה מינית גורמת נזק. כמו הוצאת דיבה ולשון הרע. החוק הישראלי מכיר בנזק זה, ומעודד את מי שנפגעו מהטרדה מינית לדרוש את הפיצוי המגיע להן. תביעת פיצוי על הטרדה מינית איננה סחטנות, איננה בזויה, ואינה מטילה כתם לא על המתלוננת ולא על אמינות תלונתה. אישה שהוטרדה מינית זכאית לדרוש פיצוי ולקבלו, ממש כמו כל אדם ששמו הטוב הוכפש ודיבתו הוצאה רעה.

כאשר נאשם מורשע בהטרדה מינית בהליך פלילי (כמו זה שנוהל נגד עופר גלזר), המתלוננת אינה מקבלת כל פיצוי. ואולם בעקבות הרשעה פלילית, מתלוננת יכולה להגיש תלונה אזרחית נגד המטריד, ולדרוש ממנו פיצוי. ההרשעה הפלילית תסייע לה לקבל את הפיצוי בקלות ובמהירות יחסיים. ישנם משרדי עורכות דין (ועורכי דין) אשר מתמחים בהגשת תביעות אזרחיות. אין להתבייש להגיש אותן, וההיפך הוא הנכון: יש לעודד הגשת תביעות כאלה, כדי לפצות את המוטרדות על עגמת הנפש שנגרמה להן, ולמען יראו וייראו מטרידים אחרים.

בשולי הדברים. בדברי המערכת שלו ביחס לפסק הדין מצא עיתון "הארץ" לנכון להזהיר את ציבור הנשים מפני "רעשנות יתר" בענייני הטרדה מינית, שעלולה להזיק ולהפריע. העיתון קובע כי אסור לנשים לקבע את עצמן כקורבנות, ועליהן להתעלות על החוק למניעת הטרדה מינית ולהנות מיחסים עם גברים ללא הגשת תביעות קטנוניות ומציקניות. דומני כי זה מה שאומר העיתון, אך אינני משוכנעת, שכן הדברים בלתי ברורים ובלתי קוהרנטיים. בין כך ובין כך, דומה כי כותבי דבר המערכת של עיתון הארץ מגלים לכל הפחות בורות עמוקה, ולכל היותר רשעות צינית שנועדה לרפות את ידיהן של נשים משימוש בחוק העומד לרשותן. המיעוט הבולט של נשים בהנהלת העיתון מעורר את המחשבה שדבר המערכת נכתב על ידי גברים. ונשאלת השאלה ממה חוששים הכותבים, כאשר הם מנסים לשכנע נשים לא להשתמש בחוק שמדינת ישראל העמידה לרשותן. ואת ציבור הנשים מלמד דבר מערכת זה כי גם לגבי העיתון "לאנשים חושבים" יש לומר - כבדהו וחשדהו...